

Seekordset sõnalehte alustame kahetsusväärse teatega, et ka tänavu ootavad Eesti Kristlaste Ühendust ülestõusmispühad ilma preestrita. Et praegune olukord ei luba sama hästi kui mingit koguduseelu, otsustasime pärast arupidamist koguduse nõukoguga, et lükkame preestri tuleku edasi ajani, kus avalik toimimine on jälle võimalikum. Möödunud aastat meenutades võime tänuga tagasi vaadata nii sellele, et kevadel ära jäänud leer sai Miikaeliajal õnnelikult ära peetud, kui ka sellele, et kõigi takistuste kiuste võisime koos pühitseda adventi ja jõule. Uut leeriklassi me aga enam alustada ei jõudnud, nüü et järgmine ring leerilapsi peab kahjuks ootama. Loodame, et meil ebasoodsat olukorda trotsides õnnestub siiski sidet pidada ja et meil oma nõu ja jõudusid kokku pannes õnnestub koguduse elu hääbumast hoida. V. & M.

(järg)

Meie, kes me järgime Kristust ajal pärast tema Lunastusetegu, saame ohverdada juba ka teisiti, kui need, kellel Kristust veel ei ole. Kristliku ohvri puhul ei anta sellele, keda kardetakse, vaid antakse sellele, kellest hoolitakse; ja antakse mitte seda, mida ähvardaja nõuab, vaid antakse seda, mida kõige väärtuslikumat anda on, antakse vabana, omaenda otsusest ja veendumusest.

Niimoodi ohverdame me kõigepealt kristliku jumalateenistuse käigus. Anname kõige parema, mis meile siin maapealses elus tõepoolest kuulub: oma isikliku mõtlemise, tundmise ja tahtmise loovutame me Kristuse kätte, tema kätte, keda armastame. Selle ohvri kaudu saab jumalateenistuse raames Muundumine võimalikuks ja Armaulaua juures saame ohverdatu tagasi Igavese Ravimina. Sedamööda, kuidas kasvab meie Aare Igavikus, kahaneb Selle Maailma Vürsti võim meie üle. Jumalateenistusest kanname selle muundatud osa enesest ka välja maailma.

Ent kristlasena ei ohverda me mitte ainult jumalateenistuse käigus. Välises maailmas ohverdame sellele, kes seda kõige enam vajab: „jagame vaestele“. Jumalateenistusest kanname selle muundatud, igavikulise osa enesest tagasi oma igapäevasesse ellu. Kirikust väljudes ümbritseb meid jälle maailm, maailm, kus on maad võtmas pori ja pimedus või hädaolukord või kriis. Selles maailmas käib võitlus nähtavate ja nähtamatute jõududega, inimesed tunnevad ennast ohustatud enam kui muidu. Ikka uuesti kuulume „asjaoludest“, mida peame tunnistama ja mis nõuavad meilt ohvreid. Ja nii mõnigi selleilma hirmutatud kodanik proovib ennast ja oma vara rutuga päästa, et „asjaolude“ ohvriks langeks keegi muu. Ja meie ise? Mida meie möödunud aasta jooksul ohverdasime, mida päästsime?

Kui toome näiteks kasvõi ainult praegust aktuaalset koroonakriisi olukorda, siis tõi inimene esmalt ohvriks koosolemise võimaluse oma ligimesega. Ta hoidis oma ligimesest eemale, kuidas ainult võimalik. Ei suhelnud muidu kui masina vahendusel või kaitseriietuses. Ta kannatas välja, et laps ei saa kooli, ja et vanaisa tuleb matta kilekotis. Ta jättis laulmise ma-

ha ja avalikus kohas proovis ta hingata minimaalselt. Ta lubas ametil valvata oma liikumist ja oma kontakte telefoni vahendusel. Siis leppis ta uuendusega kraadiklaasist teatris ja isegi tervitas uudist valvekoertest lennujaamas, keda treenitakse „varjatud tõvekandjaid paljastama“.

Pärast mõnda aega — nagu ka tolle muinasjutu linnakodanikud, kellelt lohemadu regulaarselt nõudis ühe neitsi — hakkasid inimesed harjuma sellega, et niisugusi ohvreid meilt nõudetaksegi. Harjus kuulama uusi ohvrinõudeid, mis varsti ei tundunudki enam nii väga hirmutavad: näiteks et ei pea end eraldama mitte ainult teistest üksikisikutest, vaid ka teistest etnilistest, sotsiaalsetest ja maailmavaatelistest rühmitustest. On ju muidki ohtusid kui see tänane viirus, ja eks inimesed ole ju igasugused, mitte ainult need „korralikud“ nagu meie. Tulla võib uus epideemia, tulla võivad ka võõramaalased, perverdud, „meie väärtuste“ hävitajad. Kergesti hakkame ihkama kindla käega juhti ja anname oma isikliku vastutuse parem ametimehe ja spetsialisti kätte. Küllap nad teavad paremini, kuidas terve olla, kuidas saavutada heaolu ja rahulolu.

Möödunud aastal hakkas senises „vabas maailmas“ nii mõnigi kadestama ja eeskujuks tooma totalitaarseid režiime, millele me veel hiljuti ette heitsime inimese põhiõiguste rikkumist. Ilma segavate õigusteta saab korra kergemini majja. Õigusi hakatigi ohverdama, enamgi — pigistama silma kinni juba ilmselge ebaõigluse, vale või vägivalla suhtes, kui see ainult näis teenivat elutähtsat eesmärki kaitsta ühiskonda ja mind. Ikka uuesti kuulsime küsitavat, et milleks tegelikult kultuurielu ja üllaid mõtteid nii tingimata vaja ongi praegusel raskel ajal. Eetika ja vaimuelu lükatakse ülearuse luksusena hüpoteetilistele tulevastele parematele päevadele ja ohverdatakse samuti. Pealtnäha vastupidine käitumine — vabaduse nimel kõiki meetmeid ja korraldusi lihtsalt eirata — viib lõpuks sellesama tulemuseni. Need, kes ei taha näha midagi muud kui paljast viirust ja seavad oma sammud ainult usu järele, et see on ainuke, millega tuleb arvestada, ja need, kes mingit viirust näha ei taha ja oma sammud seavad usu järele, et midagi niisugust on paljas väljamõeldis, saavad peagi kokku sellesa-

mas punktis. Nende mõlema tee viib kaasinimese vabaduse haavamise, vägivalla ja üksinduseni.

Aimatavaks hakkavad saama selle maailmadraama tegelased: see, kes tahab ära neelata jumalikku Last, aga ka see taevane Laps ise — see tõeline inimene meis, kes hoolib, kes vastutab, kes loob, kellel on teistele midagi anda, see tulevane, kõrgem, igavikuline, kelleks me alles tulevikus kasvame. Vaadates toimuvat kustahes maailmanurgas, saab ikka ilmsemaks, et kultuur, moraal ja eetika ei ole vaid ilusa ilma fenomenid, mille inimkond saab ja peabki kurjal ajal kõrvale heitma. Inimese suhe vaimsega saab tihti otsustavaks tema maise käekäigu üle.

Inimene, kes end kristlasena ära on tundnud, on oma ülemaks varanduseks tunnistanud tolle ohvrist sündinud igavikulise aarde, mis — erinevalt maisest varast — ei ole määratud hävimisele. Veelgi enam, kristlase varandust ei ole võimalik temalt võtta. See äratundmine tegi juba varakristlased vaenlasele purustamatuks. See äratundmine annab kristlastele murdmatut jõudu läbi sajandite, ükskõik mis neid ei kohtaks.

Nii nagu kõikjal enesete ümber maailmas tunneme ahistavaid lohejõudusid, nii võime seal aduda ka vastupidist jõudu, võime aimata Miikaeli kaitsvat ja julgustavat jõudu. Miikael annab julgust olla ustav Kristusele, annab julgust ainukeseks vabaks vastustus-tundlikuks teoks maa peal: teadlikuks, armastusest toodud ohvriks. Kristuse ohvri jõud on üle kõigist selles maailmas toimivatest jõududest. Iga meie väike ohvritegu ühineb Kristuse ohvriga ja saab osaks aardest igavikus.

Sellest tulenevalt on igal meie väikesel tegemisel, igal tegemata jätmisel tagajärg, mis ei sõltu mitte ainult välisest koradminekust või ebaedust, vaid meie meel-susest, selle tegemise seesmisest ajendist. Mistahes teoga, mille tegime hirmust ja oma naha hoidmiseks, olgu see pealtnäha õnnestunud või äpardunud, oh-verdasime midagi selle maailma vürstile. Niimoodi tehtu viljad hääbuvad kord selle maailma pimedusse. Selle aga, mida me maa peal tegime armastusest, andsime me ühtlasi Kristuse, Taevajõudude Isanda kätte, ja Tema läbi saab see osaks igavikulisest.

Nii ei pea meiegi ülearu muretsema selle üle, kas me õigesti ära tunneme, kas ja mida oleks kõige õigem panna kätte, jalga ja pähe, kui me välja maailma läheme. Tähtsam on ära tunda, miks ja kelle pärast me läheme või minemata jätame. Iga kahju või kasu, mida meie olemine ajalikkuses kannab, saab oma lõpliku tähenduse alles sellest, kuidas ja miks see meile on sündinud. Meie teguviis on see, mis otsustab maailma asjade käiku meie ümber täna ja homme. Meie teguviis, see, kuidas me maailmas midagi teeme, on see, mille kaudu meis küpseb igavene. Selle kaudu, ütleb meie usutunnistus, saab Kristus meid kord päästa matteria surmast.

Praeguse maailma kriis ei ole eelkõige inimkonna teadmiste ja oskuse kriis, ei ole küsimus selle kohta,

kas oleme küllalt targad ja tugevad end ajastu ohtude vastu kaitsma. See pole küsimus eelkõige selle kohta, kui ohtlik see või teine oht tegelikult on ja kuidas oleks kõige nupukam toimida, et ta vaibuks. Selle kõige kohta saavad asjatundjad lõputult teadmissi vahetada ka ilma, et jõutaks lahendusele lähemale. Hoopis enam on praegune kriis meie seesmise, tõelise kristluse kriis: küsimus selle kohta, kuivõrd ma oma praktilistes otsustes ja tegudes lähtun iseenda kristlusest. Edasi on see on küsimus selle kohta, kuivõrd ma oma konkreetsete sammude juures suudan ehitada oma ligimese kristlusele, kuivõrd ma meie ühistes otsustes ja tegudes olen võimeline toetuma kristlasele temas, Kristusele temas. Nii viimase aasta nurjumised kui kordaminekud maailmas näitavad, et alles inimese meelus ja väärtused annavad tema teadmiste ja oskustele jõu ja suuna. Meie ees on Miikaeli ajastu küsimus kristlikust tunnistusest ja ja kristlikust ohvrist. Sellest, kas me oskame suunata oma jõud ja tähelepanu heale ja õigele enda ümber, või kas me keskendume sellele, et otsime, kahtlustame ja üritame takistada oma ligimeses oletatavat halba; sellest, kas anname vabaduses või sunduses, sellest sõltub palju rohkem, kui ainult meeoleolu meie ümber. Tolle vaimu jõud, millest inimene laseb oma teadvusel täituda, voolab tema kaudu ka ümbritsevasse maailma.

Praegune aeg muudab meis ikka tungivamaks küsimuse: „Mida tuleb inimesel, kristlasel, praeguses keerulises maailmaolukorras teha, ehk kuidas saan mina toimida praeguses maailmas vaba ja vastutava inimesena?“ Näeme, et me pole tegelikult sugugi nii võimetud või küündimatud. Ajavaim, Miikael näitab teed ka läbi suurima kitsikuse. Tema jõud: teadliku tunnistuse ja vaba ohvri jõud on selle maailma jõududest tugevamad ja kestvamad. Otsida maailmas õiget ning head ja anda oma parimast sellele, kes seda parajasti vajab, niisugune teguviis on võimalik igaühele ja igas eluolukorras. Tundugu väljapääs selle maailma kitsikusest pealegi ahtake kui nõelasilm, Miikaeli jõud aitavad meid läbi teispooldusse, sinna kus Lohe ja tema väed on praeguseks juba võidetud. Miikaeli ajastu kristlastena ei pea me elama ainult lootuses, et me kord pärast surma igavese elu ja aarde osaliseks saame. Mitte ainult teavaste jõudude võitlus maises maailmas, Taevariik ise saab juba praegu meie jaoks ikka rohkem kogetavaks tõelisuseks. Jumalik Laps, kes on tulnud ohvriannina meie juurde maa-peale, leiab siin varjupaiga meie endi südames. Too, kes sellest Lapsest kasvas, meie radadel käis, kes suri ja üles tõusis, on meiega päevade lõpuni, nagu ta lubas. Igal talvel, olgu see talv kuitahes pime ja külm, võime elada lootusega vastu uuele kevadele. Igal Ülestõusmisajal, kui kuuleme altari juurest uuesti Tema lohutavad sõnu, on need meie jaoks ikka tõelisemad (Johannese 16): „Maailmas on teil ahistust, aga olge julged: mina olen maailma ära võitnud.“

Virve Eigo, veebruar 2021